

132 . Ovidiu | Județ: Constanța | Punct: Fortificația romano-bizantină | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 60696.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca greacă, Epoca elenistică, Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie

Tipuri sit: exploatare/carieră, amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic

Autori: Constantin Băjenaru, Gheorghe Papuc, Cecilia Pașca

Instituții: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Raport

Campania de săpături arheologice sistematice de la Ovidiu s-a desfășurat în perioada 1-31 august 2005 și a avut drept obiectiv principal cercetarea unui perimetru situat în sectorul de E, extramuran față de fortificația de tip quadriburgium din sec. al VI-lea p.Chr. Este vorba mai precis de zona carourilor E1'-E1" și F1'-F1", situate la S de aleea pavată cu dale mari de calcar surprinsă în campaniile mai vechi. Această arie trebuia cercetată pentru a corela datele stratigrafice și de topografie ale celor două edificii din sec. al V-lea (edificiul A și edificiul C, ambele anterioare fortificației actuale) și pentru a sonda până la eventuale nivele din perioadele greacă și romană timpurie (care sunt documentate până acum doar de fragmente ceramice și monede descoperite pe nivelele târzii).

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra stratigrafiei din acest perimetru am lăsat între cele două arii excavate un martor lat de 1 m. Profilul acestui martor este elocvent pentru succesiunea stratigrafică din acest sector. De sus în jos, aceasta se prezintă astfel [în paranteze sunt notate nivelele corespunzătoare stratigrafiei generale a sitului, conform C. Băjenaru, Pontica 35-36, 2002-2003, p. 294-298]:

- nivelul vegetal actual (gros de cca. 0,30-0,40 m).

- groapă de demantelare cu pietre provenite din curtea estică a fortificației de tip quadriburgium; către est acest șanț de fapt se subțiază vizibil, aproape că dispare la cca. 3-4 m de curtină. Chiar dacă nu s-au recuperat prea multe materiale arheologice din acest strat, el se datează cu siguranță în a doua jumătate a sec. VI, pe baza observațiilor mai vechi. Nu s-au descoperit elemente de datare în perioada medievală timpurie (așa cum este cazul în alte sectoare ale incintei demantelate). [N 1]

- nivel de distrugere al fortificației și al edificiilor care mai funcționau în sectorul estic, compus din pietre și cărămizi. La baza acestui strat s-a identificat nivelul de construcție al elevației incintei quadriburgului (strat destul de compact cu sfărâmatură de piatră), folosit de fapt și ca nivel de călcare în prima jumătate a sec. VI. Datare asigurată de materialul ceramic, destul de rar însă. [N 2]

- nivelul de distrugere a unor edificii anterioare fortificației, compus în majoritate dintr-o aglomerare de cărămizi prăbușite unele peste altele. În profilul lăsat se observa o pantă descendentă a acestui strat către est. Datare la sfârșitul sec. V - începutul sec. VI. [N 3B]

- strat de umplutură cu pământ brun, pigmentat cu mortar, din care s-au recuperat foarte puține fragmente ceramice. La baza acestui strat apare un nivel de călcare (fără panta descendentă către est surprinsă la nivelele anterioare) obținut dintr-un lut puternic bătătorit, în unele locuri cu aspect de podea (-1 m). Este de fapt nivelul la care au apărut în campaniile anterioare dalele pavajului-alee amintit mai sus. Materialul ceramic, împreună cu o monedă mică de sec. V vin în sprijinul datării acestui nivel în a doua jumătate a sec. V. [N 3A]

- strat de pământ brun-negricios, pe alocuri cu lentile de arsură, la bază având un nivel de pământ brun-

gălbui întărit. Pe acest nivel s-a descoperit un craniu uman foarte bine conservat, pentru care nu am găsit deocamdată o explicație. Datarea nivelului în prima jumătate a sec. V este asigurată și de o monedă. [N 4]

- strat de pământ brun-gălbui, pe nivel de pietre mici gen pavaj, completat către vest de un nivel de lut foarte tare (podea?). Pe baza corelării cu datele obținute pentru edificiile anterioare, acest nivel se datează în ultimele decenii ale sec. IV și la începutul sec. V. [N 5]

Datorită pânzei freatice foarte ridicate, care a făcut ca apa să țâșnească încă din timpul cercetării nivelului N 5, ne-a fost imposibil să sondăm sub acest nivel pentru a repera cunoscutul strat vegetal antic din sec. IV [N 6], fără a mai vorbi de posibile straturi romane timpurii sau grecești.

În ceea ce privește topografia zonei cercetate trebuie remarcat că nu s-a identificat nici o structură de locuire, fie ea de zidărie sau din alte materiale, pentru nici una din cele două mari faze constructive de la Ovidiu (perioadele C și D).

Un alt obiectiv al campaniei 2005 a constat în completarea unor secvențe stratigrafice înregistrate mai demult pe anumite porțiuni din incinta quadriburgului și în spațiul intramuran.

S-au completat astfel o serie de profile de pe curtea de S (carourile C3 și B3), unde s-a confirmat o aglomerare mai mare de materiale ceramice databile în perioada greacă, dar, din păcate, tot purtate în nivelele târzii din sec. V-VI.

Pe curtea de V am completat profilul de N al carourilor J10 și J9, cu un sondaj în J10. Am înregistrat aici groapa de demantelare a incintei, mult mai adâncită înspre fața exterioară decât înspre cea interioară (din J9, unde s-a păstrat și un bloc mare al crepidei), nivelul de construcție al incintei (compus din sfărâmatură rezultată de la prelucrarea blocurilor de parament), precum și o groapă umplută cu pământ brun amestecat cu mortar. Această groapă vine în completarea mării gropi de gunoi înregistrată mai la S pe traseul cortinei de V (zona carourilor H10-H9-H8, G10-G9-G8, F10-F9-F8, E10-E9), din care s-au recoltat cantități apreciabile de material arheologic databil în sec. V. Rămâne ca cercetările viitoare să delimiteze complet conturul acestei gropi, care, la prima vedere, pare să fi fost un șanț mai vechi de apărare (perioada greacă?) utilizat ca rampă de gunoi în perioada C (sec. IV-V) și nivelat o dată cu construcția fortificației în perioada D (sec. VI).

Pentru curtea de N am încercat să obținem un profil mai elocvent care să treacă și peste edificiul adosat la interior acestei cortine. Astfel, în completarea caroului L6 au fost trasate două noi carouri la N (M6) și la S (K6). În primul dintre ele s-a identificat la exteriorul cortinei, sub nivelul de demantelare și cel de distrugere, stratul de piatră mărunță provenit de la construcție, precum și groapa de fundație a incintei. În K6 succesiunea stratigrafică este mai interesantă: sub un strat vegetal foarte gros (circa 0,50 m) apare nivelul de călcare din spațiul intramuran al fortificației, care este obținut din nivelarea unui strat destul de consistent de piatră mărunțită și mortar rămas de la construcția incintei și a edificiului adosat [N 2]. Sub acest strat a apărut un nivel de arsură roșiatică foarte puternică, având la bază cărămizi așezate în genul unui pavaj (care s-ar data în sec. V) și apoi un strat de pământ brun-gălbui. Lipsa unor materiale arheologice convingătoare ne împiedică să datăm cu certitudine aceste nivele, însă ele ar trebui încadrate în general între N 3 și N 6.

Informații suplimentare online

[Raportul 3456 din cronica.cimec.ro](http://raportul3456.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
